
А. П. Гетьман.

**ЮРИДІЧНА ВІДПОВІДАЛЬ-
НІСТЬ ЗА ПОРҮШЕННЯ ЕКОЛО-
ГІЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА** –
різновид заг. юрид. відповідальності,
застосовується за скоєння екол. право-
порушення, тобто діяння, що порушу-
ють прав. норми екол. зак-ва. Ю. в. за
п. е. з. необхідно розглядати як обо-
в'язки винних осіб понести покарання
у формі позбавлення особистого, орга-
нізац. або майнового характеру. Нега-
тивні наслідки, що застосовуються до
правопорушників, повинні бути перед-
бачені в санкціях відповідних прав.

норм. Юрид. відповідальність в екол. сфері є однією із форм держ. примусу, а тому застосовується держ. ін-тами (суд. органами, центр. або місц. органами держ. виконавчої влади, органами місц. самоврядування) у відповідній процесуальній формі – крим.-процес., адм.-процес., цив.-процес., екол.-процес.

В екол. зак-ві сформовано міжгалузевий комплексний інститут юрид. відповідальності за екол. правопорушення. Юрид. відповідальність за порушення в сфері природокористування та охорони довкілля розглядається крізь призму традиційних видів, – дисциплінарної, адм., цив. та крим., що є віддзеркаленням положень ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища», ЗКУ, ВКУ, ЛКУ, КУпН, ЗУ «Про рослинний світ», «Про тваринний світ», «Про охорону атмосферного повітря» тощо. Юрид. відповідальність, яка передбачена у відповідних законодавчих актах поресурсового спрямування, є важливим фактором для відшкодування шкоди, що завдається довкіллю, а також досягнення умов забезпечення рац. природокористування, охорони навколишнього природ. середовища, екол. безпеки, а в кінцевому рахунку – соц.-екон. розвитку України.

Специфіка Ю. в. за п. е. з. знаходить своє відображення не лише в традиційних санкціях – відшкодування збитків, накладення штрафів, обмеження (позбавлення) волі тощо. Для такої відповідальності характерним є обмеження чи зупинення екологічно небезпечної діяльності. Своєрідною санкцією за порушення зак-ва в екол. сфері слід також вважати відкликання екол. дозволів, лі-

цензій, позбавлення права спец. використання природ. ресурсів в адм. чи суд. порядку.

Лит.: Титова Н. В. Відповідальність за порушення законодавства про охорону природи. Л., 1973; Шемшученко Ю. С., Мунтян В. Л., Розовский Б. Г. Юридическая ответственность в области охраны окружающей среды. К., 1978; Гетьман А. П. Юридична відповідальність в екологічному законодавстві: проблеми становлення та розвитку. В кн.: Проблеми правової відповідальності / за ред.: В. Я. Тація, А. П. Гетьмана, В. І. Борисової. Х., 2014.

А. П. Гетьман.